

Hozza-viszi a víz, és az ember? – PET-patt

Tisza-tó vadregényes vidék. Szigetek, nádfoltok, vízinövényekkel szabdalt vízfelület. Hétköznap nyugalom és csend, csak néhány megszállott horgász látható a parton és a vízen. Furcsán néznek rám. Én evezek, suhanok sima vízfelületen, csak a kajak orra kelt rövid időre örvényeket. Az evező csobbanása hallatja, hogy valaki mozog. Majd motorcsónak zaja közeledik egyre erősödve, elhaladva hullámokat kelt és izgalmasabbá teszi a vízen töltött perceket. Rajtam kívül szinte mindenki motorral meghajtott csónakban ül. A zaj távolodik, a benzingőz és füst néhány percre beül orromba és tüdőmbe. Mégis szabad vagyok. Valószínű ugyan ezt érzik mindazok, aki rendszeresen a tavon tartózkodnak. Már senkinek nem jut eszébe, hogy ember alkotta és a természet alakította. Szabadság ősi erővel.

Hétféve sokkal mozgalmasabb. Megjelennek a nagyobb hajók, motorcsónakok és yet-skik. A horgászokkal ellentétben ők már kevésbé figyelnek oda a hagyományosan közlekedőkre, így sokszor nem lassítanak. Csónakokban egy kormányoz, néha mutogat, mások mobiltelefonjukat nézegetik. Otthon mégis azt mondják, hogy milyen szép volt. Néznek, de nem látnak, figyelnek, de nem hallanak. Vakok és süketek.

Hajnal napsugarai lassan betérítik a tavat és nádasait. A madarak élénk kommunikációja közben pattogó hangokat lehet hallani. PET-patt. A vízparton, a nádasban meglapuló PET és más műanyagpalackok tágulása nyomán keletkező hangok jelzik, hogy valami nincs rendben. Amikor már nemcsak az evezőre figyelek, akkor látom a lebegő műanyagokat és üvegeket is. Nem úszott mind le a kiskörei zsilipekig, a PET-Kupásoknak sem sikerült, minden igyekezetük ellenére, összegyűjteniük. Nem is lehet, hiszen a tóba érkező szemét szétterült, és levonuló víz már nem vitte tovább a hátán. Itt maradt örök emlékezetül. A partot és a Dinnyésháti-sziget széléit nézve újabb szétszórt, vagy zsákokba összegyűjtött hulladékot láthatunk. Mondják, Romániából és Ukrajnából érkezett. Mondom, ez is igaz, de szigeten és parton kitaposott helyekre nem a víz tette. Azt is látom, hogy kisebb és nagyobb dolgát is ott végzik a horgászat szerelmesei. Látom, mert ott hagyja. Ez is a szabadság.

A IV. öblítőcsatornába haladva a sziget mögé érve a sulyom „egyszínűségét” tarkítja a különböző színű szemét. Megeléjelem, bánt, így legközelebb zsákot is viszek magammal. Mivel néhány hete ültem először kajakban, így navigációs gyakorlatnak is kiváló feladat. Elkezdtem begyűjteni az úszó szemetet. Néhány ciril betűs vodkás üveg, hasonló gyümölcsöses palackok, sörös és ásványvizes PET, ismeretlen márka, fém sörösdobozok, magyar felirattal. Ez nem ukrán vagy román. Falakról leszakadt szigetelőanyagok, amely egy újabb globális problémát, de hazait biztos, előre jeleznek. Egyszer minden szigetelés lekerül, ha máskor nem a bontásnál. A palackok általában nem üresek. Néha megrepedtek és víz szívárogt beléjük, majd máskor az eredeti vagy betöltött folyadékokat tartalmazzák. Kiöntögetem, hiszem plusz teher. Víz, bor, erjedt sör, gyümölcsle maradék, ismeretlen folyadék, hopp ez valószínű bomlásnak indult vizelet volt.

Furcsán néznek rám. Miért szeded, úgyis jön másik.

Hogyan tovább? Ki a felelős? Önkormányzatok, állam, a Tisza vízgyűjtőjével érintett országok? Van-e kollektív felelősség, mert kollektív tudat biztosan nincs.

EU már felébredt, de még mindig kicsit lép. Ez is sokaknak fáj, mind a két oldalon. Csomagolóanyag gyártók vagy töltők támogatják a palackok összeszedését, PET Kupa folytatódhat. Fontos apró lépés és előre lépes. Minden elismerésem és köszönetem a szervezőké és résztvevőké. Ők lettek a Tisza igazi őrzői. A megoldás még mindig messze van. Önkormányzatok munkásai és közmunkásai rendszeresen szedik a partot. Fontos, de nem megoldás. Ez is tüneti kezelés. A kérdés mindig az, hogy miért nehezebb a csomagolást üresen visszavinni, mint tele kivinni. Ez is a szabadság része?

Elgondolkodtam. Egy zsák kb. fél óra alatt megtelt szeméttel. Ha a horgászok és kirándulók nem hagynák el a hulladékukat és minden horgász hetente egy félórát szánna az általa látott szemét összeszedésére, azaz egy zsák begyűjtésére, akkor mennyivel csökkenne a hulladék mennyisége. A léleknek biztosan jót tesz, és a környezetünknek is. A következő áradáskor újra érkezik. Biztosan, de ezt már a politikusoknak a szakemberekkel összefogva (ma ez lehetetlennek tűnik) kell megoldaniuk. Egyszer kevesebb érkezik és talán el is fogy.

Ki a felelős? Akié a folyó, az ország? A kertjére mindenki vigyáz, az országra miért nem. (Az egyetlen Földet nem is említtem.) Ez az igazi hazaszeretet. Beszélni, „kardot csörtetni” sokaknak megadatott, de vigyázni a jelenre a jövőért talán mindenkinek.

Nagydolog pedig bárkire rájöhet WC-től távol. Nem baj. Takard be, a macska is megteszi.

Tiszanána – Dinnyéshát, 2019. július 19.

„Jégtörő”

A szeméten túl:

<http://www.jegtoromatyas.hu/fenykepek/tisza-to--dinnyeshat---2019-julius/>